

Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.III.86/2021/85. szám

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, 2022. évi október hó 19. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Győri Törvényszék 2021. június 08. napján kelt B.282/2018/165. számú ítéletét **megváltoztatja azzal, hogy**

Terhelt1 I. r., Terhelt3 III. r., Terhelt7 VII. r. vádlottak vonatkozásában a bünszervezetben elkövetői minősítést mellőzi.

Terhelt7 VII. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 2 (kettő) év 6 (hat) hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 3 (három) évre enyhíti.

A szabadságvesztés büntetések végrehajtási fokozata Terhelt1 I.r., Terhelt3 III. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottak vonatkozásában börtön.

Terhelt3 III. r., Terhelt7 VII. r. vádlottak vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátás kizárására vonatkozó rendelkezést mellőzi, és megállapítja, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja mindkét vádlott esetében a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap.

Terhelt1 I. r. vádlottal szemben 160.274.000,- (Százhatvanmillió-kétszázhetvennégyezer) Ft vagyonekobzást rendel el.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Terhelt1 I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2021. június 8. napjától a mai napig 2022. október 19. napjáig letartóztatásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárásban felmerült 140.440,- (Száznegyvenezer-négyszáznegyven) Ft bűnügyi költségből Terhelt1 I. r. vádlott 41.440,- (Negyvenezezer-négyszáznegyven) Ft-ot, Terhelt4 IV. r. vádlott 39.600,- (Harminckilencezer-hatszáz) Ft-ot, Terhelt5 V. r. vádlott 29.700,- (Huszonkilencezer-hétszáz) Ft-ot, Terhelt6 VI. r. vádlott 29.700,- (Huszonkilencezer-hétszáz) Ft-ot köteles megfizetni az államnak.

I n d o k o l á s :

[1] A Győri Törvényszék a Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség B. 828/2016/51-I. szám alatti vádirata alapján 7 vádlott vonatkozásában folytatott eljárást, majd a bizonyítást követően az ügyet Terhelt2 II.r. vádlott vonatkozásában lekülönítette.

[2] A B.282/2018/165. szám alatti ítéletében Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. felbujtóként elkövetett költségvetési csalás bűntettében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont), 2 rb. felbujtóként, folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése bűntettében (Btk. 403.§ (1) bekezdés b) pont), 2 rb. felbujtóként elkövetett számvitel rendjének megsértése bűntettében (Btk. 403.§ (1) bekezdés b) pont), 4 rb. felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont) és 1 rendbeli felbujtóként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlottat, mint különös visszaesőt és bünszervezetben elkövetőt – halmazati büntetésül – 8 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. A bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg, és megállapította, hogy Terhelt1 I. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A törvényszék Terhelt1 I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe a 2021. április 24. napjától előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítani rendelte.

[3] Terhelt3 III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. költségvetési csalás bűntettében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont), 1 rb. folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése bűntettében (Btk. 403.§ (1) bekezdés b) pont), 1 rb. közokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont), 1 rb. bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont) és 1 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért az elsőfokú bíróság Terhelt3 III. r. vádlottat, mint bünszervezetben elkövetőt – halmazati büntetésül – 2 év szabadságvesztésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre, 5 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg. A bíróság megállapította, hogy Terhelt3 III. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A bíróság a pénzbüntetés 1 napi tételének összegét 2.000 forintban állapította meg. Rendelkezett arról, hogy az így kiszabott mindösszesen 400.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A bíróság Terhelt3 III. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe a 2016. november 21. napján előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítani rendelte. A bíróság Terhelt3 III. r. vádlottat az ellene további 1 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont) miatt emelt vád alól felmentette, és a III. r. vádlottal szemben 10.000 forint erejéig vagyoneklobzást rendelt el.

[4] Terhelt4 IV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont), 1 rb. folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése bűntettében (Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont), 1 rb. közokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont), 1 rb. felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont) és 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért az elsőfokú bíróság Terhelt4 IV. vádlottat – halmazati büntetésül – 2 év szabadságvesztésre, 5 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg. A bíróság megállapította, hogy a

feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap. A bíróság Terhelt4 IV. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe a 2019. december 28. napjától december 30. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítani rendelte. A törvényszék Terhelt4 IV. r. vádlottal szemben 55.000 forint erejéig vagyoneklobzást rendelt el.

[5] Terhelt5 V. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont), 1 rb. közokirat-hamisítás büntetében (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont), 1 rb. számvitel rendjének megsértése büntetében (Btk. 403.§ (1) bekezdés b) pont) és 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért az elsőfokú bíróság Terhelt5 V. r. vádlottat – halmazati büntetésül – 1 év 6 hónap szabadságvesztésre, 150 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, és a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. A bíróság megállapította, hogy a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának az elrendelése esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap. A törvényszék a pénzbüntetés 1 napi tételének összegét 2.000 forintban állapította meg. Rendelkezett arról, hogy az így kiszabott mindösszesen 300.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Az elsőfokú bíróság Terhelt5 V. r. vádlottal szemben 230.000 forint erejéig vagyoneklobzást rendelt el.

[6] Terhelt6 VI. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont), 1 rb. közokirat-hamisítás büntetében (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont), 1 rb. számvitel rendjének megsértése büntetében (Btk. 403.§ (1) bekezdés b) pont) és 1 rb. bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért az elsőfokú bíróság Terhelt6 VI. r. vádlottat – halmazati büntetésül – 1 év szabadságvesztésre, 100 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, és a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. A bíróság megállapította, hogy a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának az elrendelése esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap. A törvényszék a pénzbüntetés 1 napi tételének összegét 1.500 forintban állapította meg. Rendelkezett arról, hogy az így kiszabott mindösszesen 150.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[7] Terhelt7 VII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont), 2 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése büntetében (Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont) és 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért az elsőfokú bíróság Terhelt7 VII. r. vádlottat, mint bünszervezetben elkövetőt – halmazati büntetésül – 4 év szabadságvesztésre, 300 napi tétel pénzbüntetésre, 5 év könyvelői foglalkozástól eltiltásra és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, és megállapította, hogy Terhelt7 VII. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A törvényszék a pénzbüntetés 1 napi tételének összegét 4.000

forintban állapította meg. Rendelkezett arról, hogy az így kiszabott mindösszesen 1.200.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltóztatni.

[8] Az ítélet ellen az ügyész I., III., VI. és VII. r. vádlottak terhére a kiszabott büntetések súlyosításáért, IV. és V. r. vádlott terhére bünszervezetben elkövetés megállapítása és a büntetés súlyosítása, I. r. vádlott és védője a bünszervezeti minősítés mellőzése, enyhítés, III. r. vádlott enyhítés, védője téves jogi minősítés és enyhítés, másodlagosan részbeni felmentésért, VII. r. vádlott elsődlegesen felmentés, másodsorban a bünszervezet mellőzése, védője elsődlegesen felmentés, másodsorban a bünszervezeti minősítés mellőzése és a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

[9] A fellebbviteli főügyészség átiratában az ügyész által bejelentett fellebbezést módosított formában tartotta fenn. Hivatkozott arra, hogy a felülbírálat I., III., IV. és V. r. vádlottak vonatkozásában a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján, VI. r. vádlott esetében a Be. 590. § (10) bekezdése alapján teljesskörű. A felülbírálat III. r. vádlott vonatkozásában az 1 rb. felbujtóként elkövetett közokirathamisítás büntetése nem terjed ki, mivel az erre vonatkozó felmentő rendelkezés jogerőre emelkedett. Álláspontja szerint a törvényszék a büntetőeljárás szabályok maradéktalan betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást. A Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az iratok részét képező erkölcsi bizonyítványok alapján I. és III. r. vádlott vonatkozásában, az ítélet személyi részét kérte kiegészíteni, illetve pontosítani korábbi elítéléseik adataival. A történeti részt is helyesbítendőnek ítélte az [55] bekezdésben akként, hogy abból mellőzendő a „véltetően annak hatására” megfogalmazás, mivel az nem ténymegállapítás. Ugyancsak mellőzendőnek ítélte a [86] bekezdésben írtakat, ugyanakkor kiegészíteni indítványozta a [84] és [85] bekezdéseket azzal, hogy IV. és V. r. vádlottak tudattartama átfogta, hogy hosszabb időre, szervezett, összehangoltan, konspiratíván működő csoportban követték el a költségvetési csalást.

[10] Hivatkozott arra, hogy a törvényszék bizonyítékértékelő kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Álláspontja szerint a felmentésre irányuló fellebbezések a bizonyítékok újraértékelését célozzák, ezért nem foghatnak helyt. A törvényszék a tényállásból helyes következtetést vont a vádlottak büntetőjogi felelősségére, a cselekmények jogi minősítése, az ahhoz kapcsolódó jogi indokolás I., III., VI. és VII. r. vádlottak vonatkozásában megfelelő. Nem osztotta azonban a törvényszék jogi álláspontját, melyet IV. és V. r. vádlottak esetében a bünszervezetben elkövetés kapcsán alakított ki. E körben utalt arra, hogy kétségtelen, miszerint a bünszervezet fogalma 2019. július 10. napjával módosult, a törvény helyes értelmezése szempontjából a „hosszabb időre szervezett csoport” az, amelyet nemcsak a bűncselekmény elkövetéséhez feltétlenül szükséges időre, hanem olyan időtartamra szerveznek meg, amely elégséges a szándékos bűncselekmények elkövetése érdekében alakuló csoport kialakítására és működésének összehangolására. A konkrét ügyben a Kft1. keretében az ügyvezető váltásra 2014. november 25. napján került sor, míg a Kft2 Kft. 2015. május 8. napján alakult. Ezen időpontokat követően több negyedéves adóbevallási időszakon átívelően valósult meg a IV. és V. r. vádlottak terhére rótt költségvetést károsító bűncselekmény.

[11] A hierarchikus szervezeti felépítés azt jelenti, hogy az elkövetők alá-fölérendeltségi viszonyban vannak, az egyes döntési szintek elkülöníthetők egymástól, tehát a szervezeti felépítésnek vertikális jellege van. A hierarchiában lévő személyek együttműködése a feladatok megosztásán alapul. A Kft1 tekintetében a tényállásban rögzítésre került, hogy IV. r.

vádltot névleg lett csupán a cég ügyvezetője, a kft. működése során az I. r. vádltot utasításait követő Terhelt2 által irányított III. r. vádltot utasításait teljesítette és ezáltal nyújtott segítséget I. r. vádltot és Terhelt2 tevékenységéhez. A Kft2 Kft. vonatkozásában pedig a tényállásban rögzítésre került, hogy V. r. vádltot névleg lett a cég ügyvezetője, melynek működése során az I. r. vádltot utasításait követő Terhelt2 által irányított III. r. vádltot utasításait teljesítette és ezáltal nyújtott segítséget I. r. vádltot és Terhelt2 tevékenységéhez. Megállapítható tehát, hogy IV. és V. r. vádltot tevékenysége kizárólag a hierarchiában felettük álló személyek által adott utasítások teljesítésére korlátozódott.

[12] A konspiratív elkövetési mód az elkövetők közötti koordinációt, a lebukás megelőzése érdekében tett lépéseket, a bűncselekményből származó előny szervezett elosztását, a bűncselekmények elkövetésének feladatmegosztásán alapuló tervszerűségét jelenti. A konkrét ügyben a koordináció megvalósult, hiszen valamennyi vádltot végrehajtotta az I. r. vádltot által részükre kiosztott feladatokat. A vádltot a lebukás megelőzése érdekében is tettek lépéseket, hiszen székhelyszolgáltatót vettek igénybe, az inkriminált cégek csak pár hónapra kerültek az érintett vádltot nevére, majd ezt követően eladásra kerültek, az eltűnő kereskedő funkciót betöltő cégeket váltogatták. A bűncselekményből származó előny elosztása is megvalósult, hiszen IV. r. vádltot a tevékenységéért 55.000,- Ft-ot, V. r. vádltot 230.000,- Ft-ot kapott. A bűncselekmények elkövetésének feladatmegosztáson alapuló tervszerűségét ugyancsak rögzíti a tényállás, mely szerint a cél az volt, hogy a számlázási láncolatban központi szerepet betöltő Kft3 a belföldi vevőpartnerei felé belföldiesített árut tudjon értékesíteni, az általa a közösség területéről beszerzett termékek kapcsán belföldi beszerzést és előzetesen levonható áfatételt tudjon leszámolni, ehhez pedig a termékimportot a számlázás szerint a Kft1. 2014. októbertől, 2015. ápriliséig, ezután a Kft2 Kft. 15. májustól szeptemberig végezte. Az említett cégek adóbevallási kötelezettségüknek nem tettek eleget, IV. és V. r. vádltot az előzőekben rögzítettek szerint az I. r. vádltot utasításait követő Terhelt2 által irányított III. r. vádltot utasításait követték.

[13] Hivatkozott a fellebbviteli főügyészség emellett arra is, hogy a IV. és V. r. vádltot a cégátvételt megelőzően nem végeztek piackutatást, nem tájékozódottak az ügyvezetői tisztséggel együtt járó kötelezettségéről, feladatokról, nem ellenőrizték a bankszámlakivonatokat, az árubeszerzést illetően nem mérték fel a piacot, nem folytattak tárgyalást potenciális eladókkal, nem szereztek be több ajánlatot, nem folytattak árképzést, önállóan nem állítottak ki vevőszámlát, nem kutattak fuvarozót, önállóan nem intézkedtek szállítósámlák befogadásáról, nem ellenőriztek fuvarokmányokat és rakományjegyzékeket, nem kötöttek áruvásárlásra vonatkozó szerződéseket, nem intézkedtek könyvelő megbízásáról, nem győződtek meg adóbevallások tartalmának helyességéről, nem gondoskodtak az adó megfizetéséről, ekként nyilvánvaló volt számukra, hogy a munkákat mások végezték el helyettük, az általuk a cégek bankszámláiról felvett pénzeket átadták, így tisztában voltak azzal, hogy a haszonnal más, vagy mások gazdagodtak.

[14] Utalt arra, hogy nem hagyható figyelmen kívül az a tény sem, hogy IV. r. vádltot ajánlotta V. r. vádltotnak, hogy vegyen ő is egy céget a nevére, melyért cserébe havi 100.000,- Ft-ot ígért. Miután ebbe V. r. vádltot beleegyezett IV. r. vádltot továbbra is aktívan közreműködött V. r. vádltot cégalapításában akként, hogy V. r. vádltotat III. r. vádltotat Budapestre vitték, ahol V. r. vádltot az ügyvédi irodában aláírta a Kft2 Kft. alapításával kapcsolatos iratokat. Emellett IV. és V. r. vádltotak nemcsak egymás tevékenységével voltak tisztában, hiszen közös bérelt lakásban laktak, hanem a tényállás szerint III. r. vádltot utasítását követték, emellett IV. r. vádltot Terhelt2et, mint győri főnököt ismerte, míg IV. r.

vádolt személyesen is találkozott Terhelt2tel, akinek utasítására a cég bankszámlájáról pénzt kellett felvennie. Ezek alapján egyértelmű következtetés vonható arra, hogy IV. és V. r. vádlottak a terhükre rótt költségvetést károsító bűncselekményt bünszervezet keretében valósították meg.

[15] Hivatkozott a fellebbviteli főügyészség az átiratban arra is, hogy I., III., IV. r. és VII. r. vádlottak vonatkozásában az elbíráláskori kódex nem tartalmaz kedvezőbb elbírálást, hiszen az elbíráláskori Btk. alapján is megállapítható vonatkozásukban a bünszervezeti elkövetés, ezért esetükben az elkövetéskori Btk. alkalmazandó, mint ahogy VI. r. vádlott esetében is. Indítványt tett a büntetés kiszabási körülmények korrekciójára is akként, hogy valamennyi vádlott vonatkozásában további súlyosító körülményként értékelendő a hasonló, közbizalom elleni és költségvetést károsító bűncselekmények elszaporodottsága. Mellőzni indítványozta I. r. vádlott esetében az enyhítő körülmények köréből a bűnsegédi magatartásra utalást tekintettel arra, hogy az összes terhére rótt elkövetői alakzat felbujtói. További súlyosító körülményként kérte értékelni I. és III. r. vádlottak esetében, hogy velük szemben folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatt valósították meg az újabb, terhükre rótt bűncselekményüket, míg álláspontja szerint IV. r. vádlott vonatkozásában nem tekinthető enyhítő körülménynek személyiségzavara, mert az beszámítási képességét nem érinti, míg bűnsegédi minősége enyhítő nyomatókát csökkenti, hogy egyik terhére rótt közbizalom elleni bűncselekményt felbujtóként követte el.

[16] Utalt arra, hogy a bünszervezetre és a bűnhalmazatra vonatkozó szabályok alapján I., III., IV. és VII. r. vádlottakkal szemben 5-25 évig tartó szabadságvesztés szabható ki, melynek középértéke 15 év. V. r. vádlott esetében a büntetési tételkeret 2-23 évig, VI. r. vádlott esetében 1-7,5 évig terjed, így a középérték V. r. vádlott esetében 12 év 6 hónap, VI. r. vádlott vonatkozásában 4 év 3 hónap. Álláspontja szerint a vádlottak terhére rótt bűncselekmények kiemelkedően magas tárgyi súlya folytán velük szemben a középértékhez jobban közelítő szabadságvesztés kiszabása indokolt. VI. r. vádlott esetében a felfüggesztés időtartamának súlyosítása is szükséges a büntetési célok eléréséhez. III., V., VI. és VII. r. vádlottak esetében a velük szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek száma sem igazodik a terhükre rótt bűncselekmények tárgyi súlyához, annak súlyosítása indokolt, emellett az adott vádlottak jövedelmi, vagyoni viszonyainak megfelelően szükséges meghatározni az egy napi tétel összegét is. III-VI. r. vádlottak jogtalan haszon reményében szándékosan és súlyosan megsértették a cégek működtetésére vonatkozó szabályokat, ezért annak érdekében, hogy az üzleti életben ilyen pozícióban hosszabb ideig nem tudjanak részt venni, a foglalkozástól eltiltás büntetés súlyosítása is indokolt. VII. r. vádlott a könyvelőkre vonatkozó alapvető szabályokat sértette meg annak érdekében, hogy segítséget nyújtson I. r. vádlottnak a költségvetést károsító bűncselekmények elkövetéséhez, ezért esetében is szükséges a könyvelői foglalkozástól való eltiltás tartamának felemelése. Indítványozta, hogy az ítéltábla I., III., IV., V. és VII. r. vádlottak tekintetében a szabadságvesztések tartamához igazodóan súlyosítsa a közügyektől eltiltás tartamát is. Utalt arra, hogy III. r. és VII. r. vádlott esetében nem ért egyet a törvényszék eggyel enyhébb végrehajtási fokozatra vonatkozó érveivel, így esetükben, mint ahogy IV. és V. r. vádlottak vonatkozásában is fegyház fokozatban kell a szabadságvesztést meghatározni. Indítványozta, hogy az ítéltábla I. r. vádlottal szemben összesen 167.553.000,- Ft erejéig vagyonekobzást rendeljen el, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

[17] Terhelt1 I.r. vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában a bejelentett fellebbezést fenntartva és utalva az elsőfokú eljárásban előadott perbeszédében

elhangzottakra is, az ítélet részbeni megalapozatlanságára, az ítélet részbeni iratellenességére és helytelen következtetéseken alapuló megállapításaira hivatkozva kérte annak megváltoztatását és I.r. vádlott felmentését bizonyítottság hiányában valamennyi vádpont alól. Ugyancsak a perbeszédben elhangzott érvek mentén indítványa a bünszervezeti minősítés mellőzését is célozta, végül azt kérte, hogy amennyiben a fentiekre a felülmérlegelés tilalma folytán az ítéltábla nem lát lehetőséget, úgy utasítsa el az ügyészi, súlyosítást célzó fellebbezést és enyhítse a kiszabott büntetést.

[18] Terhelt3 III.r. vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában a fellebbezést fenntartva a bűnsegédként elkövetett közokirat- hamisítás és a költségvetési csalás büntette vonatkozásában a vádlott felmentését, másodlagosan a bünszervezeti minősítés mellőzése mellett a költségvetési csalás esetében bűnsegédi alakzat megállapítását, a számvitel rendje megsértése és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége alóli felmentést, másodlagosan a bűncselekményekben bűnsegédi alakzat megállapítását kérte. A közokirat-hamisítás büntette kapcsán hivatkozott a védő arra, hogy az ítéleti tényállás e részében ellentétes az iratok tartalmával és kellően meg nem indokolt, életszerűtlen megállapításokat tartalmaz az 50. oldal [200] bekezdésében. Nem merült fel ugyanis adat arra nézve, hogy az okiratok tartalma az ügyvéd előtti megjelenés idején került volna rögzítésre. Ennek ellentmond az az általánosnak mondható gyakorlat, hogy az okirat tartamát illetően egyeztetés, a részletek megtárgyalása, majd elkészítése megelőzi a későbbi aláírást. Terhelt3 tehát nem tudott segítséget nyújtani, nem tudta befolyásolni az okirat tartalmát, amelynek már csak az aláírására került jelenlétében sor. Nem merült fel adat arra nézve sem, hogy a vádlott választotta volna ki a cégátírást intéző ügyvédet, vagy őt bármilyen instrukcióval látta volna el. Ezt a tanúként kihallgatott ügyvédek is megerősítették. Más személy szállítása, a pénz utólagos átadása pedig legfeljebb bűnsegédként valószínűsíthető, ha a szándék kiváltása neki fel nem róható és igazolhatóan tud az okiratot aláíró szándékáról és a pénz bűnös eredetéről. Ezzel kapcsolatosan az ítéletben a bíróság maga rögzítette, hogy V.r. vádlott eredetileg azzal a szándékkal vette át a céget, hogy annak tényleges ügyvezetője lesz, bár ez később nem valósult meg. Terhelt3 vonatkozásában tehát bűnös magatartásról nem lehet szó, ezért elsősorban bűncselekmény hiányában felmentésének van helye.

[19] A költségvetési csalás büntette kapcsán a védő hivatkozása szerint Terhelt3 vádlott tudata nem fogta át, hogy a számlák kiállításával a költségvetésnek kárt okoz, vagy a számlákat más jogtalan adólevonás érdekében a könyvelésbe beállítja. Szándéka eshetőlegesen sem terjedt ki károkozásra. Ahogy Terhelt5, úgy III.r. vádlott sem volt tisztában a cég működésének legelemibb körülményeivel sem. Nem tudott arról, hogy mások milyen megfontolásból működtetik a számlázási láncolatot, ahogy az 1.számú tanú is elmondta, „klasszikus stróman volt, nem értette a Kft3 működését. Ebből következően az alanyi oldal teljes hiánya miatt a költségvetési csalás büntettét még eshetőlegesen sem követhette el.

[20] A bünszervezeti minősítéssel kapcsolatosan a védő amellet érvelt, hogy az ugyancsak nem állapítható meg III.r. vádlott esetében, tekintve, hogy tudata a bünszervezet tárgyi ismérveit nem fogta át. Utalva a védőbeszédben is elhangzottakra, a védő lényegében a bünszervezet egyik törvényi kritériumának, a hierarchikus viszony fennállásának hiánya mellett érvelve utalt arra, hogy a végrehajtói szinten csak lecsúszott, kiszolgáltatott, nélkülözö szereplők mérlegelés nélküli, pár ezer forint, vagy annak ígérete ellenében végrehajtott cselekménye figyelhető meg. Jelen ügyben nem volt alá-fölé rendeltség, parancsuralmi rendszer a résztvevők közt, csupán anyagi függőség rajzolható ki. A védő hivatkozott arra, hogy a III.r. vádlott nem tagadta a valós ügyvezetői szándék nélküli cégátvételt, azért emiatt a

közokirat- hamisítás büntetében való marasztalást nem kívánják támadni. A számvitel rendje megsértése és a hamis magánokirat felhasználása kapcsán a költségvetési csalás esetében kifejtett érvrendszert követve hangsúlyozta, hogy a III.r. vádlott esetében önálló tevékenységről nem lehet beszélni, adott magatartása mások tettesi elkövetését fizikailag elősegítő jellegüként írható le. Ezért e két bűncselekményben legfeljebb bűnsegédi alakzat róható a terhére elfogadva, hogy a könyvelési anyag és a számlák „rendben tartása” egy stróman ügyvezetőnek is mindenkor feladata. Ezzel ellentétes álláspont mellett ezen bűncselekményekben még részesi elkövetés sem állapítható meg III.r. vádlott esetében, így felmentésének lehet helye.

[21] Az elsőfokon kiszabott büntetéssel kapcsolatosan a védő hivatkozott arra, hogy akár a fellebbezésnek teljes vagy részbeni helyt adása, akár elutasítása esetén is indokolt annak enyhítése, a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése. Emellett szóló érvként hivatkozott elsőként az ítélet belső aránytalanságára, melyet a védelem abban lát, hogy az elsőfokú bíróság III.r. vádlott szerepét tévesen az egész cselekménysorban aktív cselekvő és irányító jellegű, tervszerűen eljáró és abból anyagi hasznot húzó I. és II.r. vádlottéhoz hasonlóként értékelte. Megítélése szerint III.r. vádlott adott tevékenysége leginkább a jóval csekélyebb fokú cselekvőségű, a bűnszervezetből való távolmaradó és inkább sodródó, kiszolgáltatott élethelyzetükben a részleteket és célokat át nem látó, tényleges haszonban nem részesülő IV., V. és VI.r. vádlottakhoz illeszthető. A védő álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során figyelemmel volt a III.r. vádlott eljárás során tanúsított magatartására, a tényállás nagyfokú tisztázását lehetővé tevő beismerő vallomására, megbánására a bűncselekmény óta kialakított új életvezetésére, amely ekként megmutatkozik a kiszabott büntetésben is, így a védelem számára elfogadhatatlan és indokolatlan az ügyészi, súlyosítást célzó fellebbezés.

[22] További enyhítő körülményként hivatkozott a védő arra, s ennek igazolására orvosi dokumentációt is csatolt, hogy a III.r. vádlott felesége második közös gyermeküket várja. További érvként utalt a védő arra is, hogy a III.r. vádlottnak nem csak a bűnügyi, de magánéleti elő- és utóélete is kiugró eltérést mutat a többi terheltétől. A vádban foglalt cselekmények elkövetésekor néhány vádlott-társához hasonlóan súlyosan lecsúszott, nélkülöző és a hajléktalanság szélén álló fiatal-felnőtt volt, akit ezen helyzetében csekély ellenszolgáltatásért cserében sikerült másoknak bűnbe sodornia. Mára ebből a mélyszegénységből tört fel, megbecsült építőipari szakemberként biztos egzisztenciát teremtve. Mindezekből alappal vonható le az a következtetés, hogy a vádban írt bűncselekmények elkövetése nem a személyében rejlő társadalomra veszélyességét mutatja, hanem az akkori adott élethelyzetére, fiatal-felnőtt korára vezethető vissza. A védő további enyhítő körülményként hivatkozott az igen jelentős időmúlásra, arra, hogy a vádlott ugyan nem büntetlen előéletű, de igen csekély súlyú, ugyancsak az akkori élethelyzetéből adódó vagyoni elleni bűncselekmény miatt állt bíróság előtt. Bűnösségének fokát csökkentő tényezőként hivatkozott a védő a III.r. vádlott alacsony iskolázottságára, tájékozatlansága miatti könnyebb kihasználhatóságára és arra a tényre, hogy a bűncselekmény elkövetése nem az ő érdekét szolgálta, abba csupán belesodródott. Mindezekre figyelemmel kérte, hogy az ítéltábla, amennyiben a büntetés enyhítésére nem lát lehetőséget, úgy ne adjon helyt a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezésnek sem, hagyja helyben az elsőfokú ítéletet.

[23] Terhelt7 VII.r. vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában elsőként a lehallgatási anyag felhasználhatóságával kapcsolatosan fejtette ki érveit, azt az álláspontot elfoglalva, hogy az bizonyítékként nem használható fel az ügyben. E körben- lényegében

megismételve az elsőfokú eljárásban tett megállapításait - hivatkozott a felhasználhatósághoz támasztott jogszabályi feltételek hiányára, másrészt ehhez szorosan kapcsolódóan az időszerűség kérdésével kapcsolatosan érvelt. Hivatkozott arra, hogy Terhelt7 VII.r. vádlott vonatkozásában nem került sor feljelentés megtételére, így a nyomozóhatóság nem tett eleget az akkor hatályos Be. 206/A.§ (1) bekezdés b) pontjában írt kötelezettségének, nem történt meg haladéktalanul a nyomozás elrendelése, a feljelentés megtétele. Amennyiben az ehhez fűzött jogi érvelést az ítéltábla nem osztaná, úgy további problémaként vetődik fel, hogy a VII.r. vádlottat érintő nyolc beszélgetésből is csupán négy használható fel a védelem álláspontja szerint tekintettel arra, hogy a Győri Járásbíróság Bny. 310/2016/2.számú végzése tételesen meghatározta, hogy a lehallgatási anyagból mely beszélgetések használhatók fel VII.r. vádlott vonatkozásában. Ezeket a beszélgetéseket vizsgálva megállapítható, hogy a vádirat szerinti elkövetési időszak 2014. IV. negyedévtől 2015. IV. negyedévig terjed, ehhez képest az egyes beszélgetésekre 2016. január 25-től július 21-ig terjedő időszakban került sor. Ezért a védelem meggyőződése szerint a kérdéses lehallgatási anyag VII.r. vádlott személyét illetően teljességgel irreleváns a vádbeli időszakra nézve, a beszélgetéseket megelőző időszakra történő következtetés teljességgel elfogadhatatlan különösen, ami a bünszervezetben részvételt illeti. Ezt követően a védő – hangsúlyozva továbbra is, hogy azok bizonyítékként a fentiekből adódóan szóba sem jöhetnek- elvégezte e beszélgetések anyagának elemzését is rámutatva, hogy egyik beszélgetésben sem hangzik el a vádat alátámasztó, azt igazoló kijelentés, utalás, azokból nem vonható le olyan megállapítás, miszerint VII.r. vádlott szándékosan segítséget nyújtott költségvetési csalás elkövetéséhez, de még csak az sem, hogy tudata átfogta volna, hogy az általa könyvelt cégek felhasználásával arra kerül sor. Ugyanakkor a beszélgetések egy része alátámasztja a VII.r. vádlott védekezését, miszerint csak könyvelői tanácsokat adott. A beszélgetések minden más módon történő, ettől eltérő értelmezése téves.

[24] A védő ennek kapcsán fontosnak vélte kiemelni Név1 és a Kft4. két ügyvezetőjének tanúvallomását, melyek megerősítették, hogy a Kft4 és a vádbeli cégek közt valós gazdasági kapcsolat állt fenn. Név1 nyilatkozatából emellett az is megállapíthatóvá vált, hogy az adott cégek könyvelési anyagából nem lehetett azokat a visszasságokat megállapítani, amelyek a költségvetési csalásra utalhattak volna, mindez csak az adóigazgatósági eljárás kapcsolódó vizsgálata és széles körű nyomozati munka eredményeként volt feltárható. Ezen bizonyítékokkal szembeállítható, a vádirati tényállás alátámasztására szolgáló, a VII.r. vádlott bűnössége irányába ható egyéb bizonyítékot felmutatni az ügyben nem lehet. Terhelt7 VII.r. vádlott vonatkozásában lényegében kizárólag a telefon lehallgatási anyag áll rendelkezésre, mint terhelő bizonyíték. Annak megítélésével kapcsolatosan azonban- hivatkozva a Fővárosi Ítéltábla Büntető kollégiumának állásfoglalására is- a védő arra az álláspontra helyezkedett, hogy a titkos információgyűjtés eredményeként beszerzett bizonyítékok önmagukban nem lehetnek elégségesek a bűnösség megállapításához, más módon beszerzett bizonyítékokra is szükség van. Végül a védő a bünszervezet elkövetéskori és jelenlegi szabályozását vetette össze arra a következtetésre jutva, hogy az elbíráláskori szabályozás szigorúbb követelményrendszere mellett a vádlottak terhére rótt magatartás nem feleltethető meg a bünszervezet fogalmának, így VII.r. vádlott cselekményét az elbíráláskor hatályos törvény szerint kell elbírálni. Ezzel együtt a védő a Győri Ítéltábla gyakorlatára hivatkozva utal arra, hogy a korábbi és az enyhébb követelményrendszer mellett is az ítéltábla magasabb elvárásokat támasztott a bünszervezeti minősítés megállapításához. Az ilyen elvárásoknak megfelelő kitételeket a védő szerint jelen ügyben a vádirat nem tartalmaz. Érvelése szerint még egy magalapozottnak tekinthető, valótlan számlák lekönyvelésével nyújtott bűnsegédi magatartás sem valósít meg önmagában bünszervezetbeni elkövetést. Mindezekre figyelemmel a védő indítványozta, hogy a másodfokú bíróság hozzon felmentő rendelkezést

valamennyi bűncselekmény vonatkozásában elsődlegesen bűncselekmény, másodsorban bizonyítottság hiányában. Amennyiben az ítéltábla VII.r. vádlott büntetőjogi felelősségét megállapíthatónak találja, úgy a bünszervezeti minősítést mellőzve, mondja ki VII.r. vádlottat bűnsegédként, üzletszerűen elkövetett, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűnetében és enyhítse az elsőfokon kiszabott büntetést.

[25] Terhelt5 V.r. és Terhelt6 VI.r. vádlottak védője a fellebbviteli főügyészség indítványára tett észrevételében hivatkozott arra, hogy a fellebbviteli főügyészség bizonyítékértékelést támad, amikor az ítélet [84-85] bekezdését szükségesnek látja kiegészíteni az átiratban írtak szerint. Álláspontja szerint a bizonyítékok másodfokú eljárásban tilalmazott felülvizsgálásával lehetne az egyébként mindenre kiterjedő helyes mérlegeléssel megállapított tényállástól eltérő, V.r. vádlott esetében a bünszervezeti elkövetést megalapozó tényállást megállapítani. Nem tudta osztani a védő az V. és VI.r. vádlottak büntetésének súlyosítása mellett felhozott ügyészi érveket sem, ehelyett hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság körültekintően értékelte a vádlottak bűncselekményben betöltött szerepét, személyiségüket, a cselekményük motívumát és azt a gyökeres változást, amelyet azóta életvezetésükben megvalósítottak s melyet alapjaiban rendítene meg jelenleg már az ügyészi indítvány szerinti büntetés. Ezért kérte, hogy a másodfokú bíróság utasítsa el az ügyészi fellebbezést és mindkét vádlott vonatkozásában hagyja helyben az elsőfokú ítéletet.

[26] Terhelt1 I.r. és Terhelt7 VII.r. vádlottak írásban indokolták fellebbezésüket. Terhelt1 I.r. vádlott abban kifogásolta, hogy a bíróság az eljárás alatt nem biztosította számára az iratok megismerésének lehetőségét, így nem tudott szembesülni a vádat alátámasztó bizonyítékokkal, ezért súlyosan sérült a védekezéshez való joga. Ezzel együtt a bizonyítékokkal alátámasztott ítéleti megállapításokat lényegében nem vitatta, csupán a vádlott-társak és az ügyben terheltként nem szereplő más személyeknek az adott cselekményben betöltött meghatározó szerepét hangsúlyozva, saját cselekvőségét, felelősségét kívánta csökkenteni, illetve egyes tényállási megállapítások megalapozatlanságára hivatkozva az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelést támadta és indítványozta további tanúk kihallgatását. A fellebbezéshez csatolta az általa írásbeli vallomásként megjelölt iratrészt is. Az ítéltábla azonban nem kívánt az ügyben bizonyítást felvenni tekintve, hogy a tényállást I.r. vádlott vallomása és a lehetséges tanúvallomások nélkül is megalapozottnak ítélte az alábbiak részletezettek alapján, ezért az írásbeli vallomást nem tette tárgyalás anyagává, illetve a bizonyítási indítványt elutasította.

[27] Terhelt7 VII.r. vádlott az írásbeli fellebbezésben a tényállás megalapozottságát vitatva hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a kihallgatási anyagban elhangzottakból téves következtetéseket vont le, amikor azt állapította meg, hogy ő a Kft1 és a Kft3-tól az adóelkerülés céljából kért be, illetve állíttatott ki számlákat. Mindennek valós oka az volt, hogy a könyvelés során rálátása volt a banki kivonatokra, az alapján látta, hogy a cég értékesítést végzett, vagy kifizetést teljesített. Az ezen tranzakciók során kiállított számlák hiányában hívta fel a figyelmet és a teljeskörű könyvelés érdekében kérte a cégek képviselőitől azokat. Emellett a fellebbezésben a cégek működése és a könyvelői tevékenység jogszabályi hátterére utalva hivatkozott arra, hogy őt mint könyvelőt a cégek működésében feltárt szabálytalanságok miatt felelősség nem terheli, a maga részéről a vonatkozó szakmai szabályok szerint járt el, bűncselekményt nem valósított meg. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a cselekvőségét érintő tanúvallomásokat. Amellett is érvelt, hogy ártatlanságát támasztja alá az a tény is, hogy a könyvelési díjon kívül egyéb jutásban nem részesült, ekként semmi oka nem volt a mintegy 150 millió Ft-os költségvetési csalásban

közreműködni, annál is inkább, mert 1979 óta tisztességes munkával megfelelő egzisztenciát épített fel, két, ma már nagykorú gyermekét taníttatta. Jelenleg 86 éves édesanyját támogatja anyagilag is. Vádolt-társai előéletét, cselekményben betöltött szerepét tekintve, az ő büntetésükhöz viszonyítva alaptalannak és indokolatlannak találta a vele szemben alkalmazott több, mint 1 millió Ft összegű pénzbüntetést is.

[28] Terhelt4 IV.r. vádlott betegségére hivatkozva írásban tett nyilatkozatot. Ebben előadta, hogy korábbi elítéléséhez fűződő fogvatartása alatt nála cukorbetegség és magas vérnyomás betegség alakult ki, melynek következtében fogait elveszítette, általános egészségi állapota megromlott. Hivatkozott arra, hogy a bizonyítási eljárás menetében lemondott tárgyaláson való jogáról bízva abban, hogy védője megfelelően ellátja védelmét. Nem ez történt, így a bíróság annak ellenére, hogy a vádban írt bűncselekményt nem követte el, tévesen vont következtetést bűnösségére. Utalt ezzel együtt arra is, hogy a vádbeli időszakban testi és lelki fájdalmának megszüntetése, enyhítése érdekében kábítószer és bódító hatású anyagokat fogyasztott, ennek tudja be így utólag már, hogy hibás döntéseket hozott. Előadta, hogy élettársával közös gyermeküket időközben a hatóság elvette élettársától, jelenleg nevelőszülők gondoskodnak róla, így a vele való kapcsolattartás elnehezült, amely komoly lelki terhet jelent számára, mint ahogy jelen büntetőeljárás elhúzódása is. Mindezek alapján kérelme az ügyészi fellebbezés elutasítására és elsősorban felmentésére, másodsorban méltányos büntetés kiszabására irányult.

[29] A másodfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratban, a vádlottak védői az írásbeli fellebbezéssel egyezően tartották meg perbeszédeiket, a jelenlévő I., IV., V. és VI.r. vádlottak csatlakoztak védőikhez. Terhelt7 VII.r. vádlott védője az írásbeli fellebbezésben írtakon túl -elemezte az Áfa tv. 27.§-át -hivatkozott arra, hogy ugyan az elsőfokú bíróság is láncértékesítésről beszélt az ítéletben, a számlázási láncolatot azonban nem az Áfa tv-nek megfelelően, azzal összhangban értelmezte, erre nézve még utalás sem található az ítéletben. A védelem álláspontja szerint éppen az Áfa tv. 27.§-ára figyelemmel valónak kell tekinteni az elsőfokú bíróság hivatkozásával szemben a tényállásban írt eseményeket, mert azok megfeleltek az Áfa törvénynek és volt mögöttük tényleges árumozgás is, melyet a tanúvallomások egyértelműen igazoltak. Ehhez kapcsolódóan utalt továbbá arra, hogy ugyan adott esetben a könyvelő a számlázási láncra rálátással bírhat, mint ahogy arra a fellebbviteli főügyészség is hivatkozott, de az nem ugyanaz, mint a számlázási láncolatra rálátás lehetősége. Arra nézve azonban, hogy VII.r. vádlott előtt ez utóbbi is ismert volt, az elsőfokú eljárásban semmilyen bizonyíték nem állt rendelkezésre.

[30] A fellebbezésekre tekintettel az ítéltábla a törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 590.§ (1), (2) és (10) bekezdése értelmében teljeskörűen bírálta felül függetlenül attól, hogy ki és milyen okból fellebbezett. Ennek során megállapította, hogy a törvényszék az eljárása során abszolút eljárási szabálysértést nem követett el, olyan, - az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására és a cselekmény minősítésére, illetve a büntetés kiszabására kiható, a vádemelést követően a bizonyítás törvényességére, az eljárásban résztvevők jogainak gyakorlását sértő vagy korlátozó - eljárási szabálysértést sem észlelt, amely az ítélet másodfokú érdemi felülbírálatának akadályát képezhette volna. A vád 2018. november 21. napját követő érkezése után 2019. márciusára előkészítő ülést tűzött ki, amelyet több alkalommal halasztott, és több részletben tartott meg, majd az ügy tárgyalását kezdte meg 2019. június 18. napján. A tanács tagjaiban történ változás után a Be.-nek megfelelően ismertetette az előző tárgyalás anyagát 2019. szeptember 17. napján tartott tárgyalási napon, ami után változatlan összetételben tárgyalta tovább az ügyet. A tárgyalások során kihallgatta a

vádlottakat, az indítványozott számos tanút, más tanúk nyomozás során tett vallomásait felolvasással tette a tárgyalás anyagává. Szakértői bizonyítást rendelt el, és a tárgyaláson ismertette a releváns okiratokat, számlákat, CMR-eket, valamint a titkos információgyűjtés keretében rögzített hanganyagokat és kivonatokat. A tárgyalási jelenlétről lemondott vádlottak tekintetében törvényesen folytatta le az eljárást távollétükben. Mindebből következik, hogy az ügy ténybeli és jogi megítélését megalapozó szükséges bizonyítási eljárást a törvényszék lefolytatta, a bizonyítékok beszerzésére törvényesen került sor, az egyes bizonyítási cselekmények foganatosítása hibátlan. Az eljárásban nem sérültek a védelmi jogok, különösképpen az I. r. vádlott kifogására, és fellebbezésének indokolásában írtakra nézve is vizsgálta a másodfokú bíróság a garanciális jogok tiszteletben tartását, mulasztást azonban e körben sem észlelt. Az I. r. vádlott ugyanúgy megismerhette az eljárás menetében a teljes iratanyagot, valamennyi vádlott szembesülhetett az adott bizonyítékokkal, élhetek a megismerési, észrevételezési, indítványtételi jogukkal, figyelemmel arra is, hogy az elsőfokú eljárás időben mintegy 3 évig tartott.

[31] Az elsőfokú bíróság a tárgyalás folytonosságára vonatkozó szabályokat megtartotta, a határidőket betartotta, ügyelt a törvényes kioktatásokra, a bizonyítási cselekmények szabályos elvégzésére, az I. r. vádlott erre vonatkozó kifogásait ezért az ítéltábla nem találta alaposnak.

Terhelt7 VII. r. vádlott és védője fellebbezésének indokolásában hangsúlyosan van jelen a „TIGY” útján beszerzett hangfelvételek, mint törvénysértően beszerzett és ezért VII. r. vádlott vonatkozásában kirekesztendő bizonyítékokra történő hivatkozás, ezért az elsőfokú bíróság rendkívül részletesen, kimerítően foglalkozott ezzel a különleges eszközzel, annak jogi és ténybeli értékelésével.

[32] A másodfokú bíróság mindenben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját. Az 1998. évi XIX. törvény és akkori ágazati törvények szerint lefolytatott titkos információgyűjtés megfelelt az akkor hatályos rendelkezéseknek. A korábbi Be. 206. §-a és 206/A. §-a vizsgálata körében az Alkotmánybíróság a 3269/2012. (X. 4.) AB végzésében megfogalmazta, hogy a Be. szabályai korlátozottan engedik meg a titkos adatszerzés és a már bírói engedélyhez kötött, bűnüldözési célú információgyűjtés felhasználását is. Kiemelendő, hogy ez önmagában véve is jelentős súlyú garancia, mert a szabályozás lényege szerint ezzel a titkos információszerzés kevésbé szigorú szabályai szerint folytatott eljárás eredménye csak akkor használható fel a konkrét büntetőeljárásban, ha annak feltételei a titkos adatszerzés szigorúbb feltételeivel is kompatibilisek, az összemérés pedig közvetlen bírói kontroll alatt áll. A felhasználásra tehát csak akkor kerülhet sor, ha az engedélyezés feltételei egyben a titkos adatszerzés feltételeinek is megfeleltek, s emellett a titkos információgyűjtést végző szerv a feljelentési kötelezettségének haladéktalanul eleget tett; azaz már a proaktív szakaszban, még a büntetőeljárás elrendelése előtt, az értékelhető információ felmerülésekor teljesítette hivatali kötelezettségét. Ez fontos törvényességi és időbeli korlát, amely a jogbiztonság érvényesülését szolgálja, s ezáltal hozzájárul a tisztességes eljárás érvényesüléséhez is.

[33] Ugyanakkor a felhasználás feltételei személyi és tárgyi értelemben is tágíthatók. Tárgyi értelemben: ha a Be. 206. § (4) bekezdése, illetve 206/A. § (2) bekezdése alapján, ha a 201. §-ban, illetve a 206/A. § (1) bekezdésében megállapítottak fennállnak, a titkos adatszerzés, illetve információgyűjtés eredménye az érintettel szemben az ennek során a hatóság tudomására jutott (valójában csupán a Be. 201. §-ban meghatározott) egyéb

cselekmények bizonyítására is felhasználható. Ehhez természetesen a Be. szerinti bírói kontrollon az eszköz alkalmazásának és a megfelelőség vizsgálatának át kell mennie. Személyi értelemben: ha a titkos információgyűjtés során az engedélyben szereplő - a 206/A. § (1) és a 201. §-ban szereplő feltételek fennállnak, a titkos adatszerzés, illetve információgyűjtés eredménye az engedélyben nem szereplő személlyel szemben is felhasználható [206. § (5) bekezdés, 206/A. § (3) bekezdés].

[34] Mindezekre mutatott rá a Kúria Bhar.II.822/2021/7. számú végzésében is.

[35] A törvényszék ítéletének [135]-[141] bekezdéseiben részletesen foglalkozott az titkos információgyűjtés keretében beszerzett bizonyítékok felhasználhatóságával, mely érveléssel az ítéltábla egyetértett, így az ezzel ellentétes védelmi hivatkozások eredményre nem vezethettek.

[36] A Be. átmeneti rendelkezéséből következik, hogy a korábbi szakági és eljárási szabályoknak mindenben megfelelő, a védelem által kifogásolt részletében is törvényesnek talált lehallgatás bizonyítékként figyelembe vehető. Annak bizonyító erejét is helyesen ítélte meg az elsőfokú bíróság.

[37] Összegezve, eljárási okból az érdemi felülbírálatnak nem volt akadálya, nem kellett egyetlen bizonyítékot sem kirekeszteni a bizonyítéki körből, vagyis a teljes bünyügyi iratanyag rendelkezésre állt a másodfokú felülbírálat során. Az ítéletben foglalt tényállást, annak megállapításait ezen teljes iratanyagból lekövetve és nem az egyes bizonyítékokat önmagukhoz képest kell vizsgálnia a másodfokú bíróságnak.

[38] Az elsőfokú bíróság ítéletének felépítése áttekinthető, követhető, az indokolás megfelelően tagolt, amiből megismerhető a tényállásra vonatkozó bizonyítékértékelés, a levont következtetések, a bíróság ténybeli és jogi érvelése is. A törvényszék ebből következően indokolási kötelezettségének eleget tett. Ennek eredményeként a tényállást megfelelő mélységig felderítettnek, iratszerűnek, hibáktól, hiányosságoktól mentesnek, ténybeli következtetéseiben okszerűnek, azaz lényeges elemeiben megalapozottnak találta az ítéltábla. Az elsőfokú bíróság a bizonyítást érdemben törvényesen és teljeskörűen folytatta le, minden irányba kiterjesztve, egyaránt kezelve a vádképviselési és a védelmi oldalt is. A bizonyítékokat szabadon, egyenként és együttesen is vizsgálta, mérlegelése logikus, az ok-okozati összefüggéseket lekövető. Az eljárása során az elsőfokú bíróság sorra véve a bizonyítékokat, azokról ítéletében számot is adott. Az érintett négy cég összes lényeges adatát a beszerzett cégiratok és a felsorolt okirati bizonyítékok alapján feltárta, így a tényállás számára rögzíthetővé váltak a cégalapítások, változások, a tárgyi és a személyi körülmények, a cégek tevékenysége és a későbbi alakulása vonatkozásában a tárgyi, személyi összetétel, az egyes összefüggések.

[39] Az elsőfokú bíróság részletesen bemutatta és kimunkálta azt a jogszabályi környezetet, amelyben el kellett helyeznie a vádlottak adott magatartását, tevékenységét, e körben olyan szoros összefüggő szabályozásról van szó, amely keretet szab a cégek jogszerű működésének, a gazdálkodás, számvitel rendjének, az adózás általános, speciális, - jelen esetben az áfa - törvényileg lebontott menetének. Ez a jogszabályi környezet, ez a normarendszer adja a háttérrel a büntetőjogi felelősség megítéléséhez is. Az adózás terén a

gazdasági társaságokra vonatkozó kötelezettségek, az adóalanyiség, adófizetési kötelezettség, az adóáthárítás, a bevallás, a nyilvántartási adatok kezelése, az elszámolás feltételei, az adólevonási jog, annak tárgyi, személyi feltételei, a gazdasági eseményeket ellenőrizhető módon lekövető, az ügylet teljesítését tanúsító bizonylatok, számlák, a pénzforgalmi adatok vizsgálata mind-mind részét kell, hogy képezze a cég jogszerű működésének. Mindez megfelelő könyvvizetés mellett is komoly odafigyelést, szakmai ismereteket igénylő feladat, ugyanakkor az egymásra épülő, egymást kiegészítő szabályozás mellett mindezt szándékosan megkerülni látens módon, a számtalan kontroll miatt, sikeresen nagyon nehéz. Az elsőfokú bíróság ezeket az összefüggéseket is helytállóan tárta fel.

[40] A törvényszék a személyi bizonyítékok körében alaposan, részletesen folytatta le a bizonyítást és értékelte érdemben a vádlotti vallomásokot, amiről részletesen számot is adott az ítéletben. Teljeskörűen, valamennyi vallomást tevő vádlott minden megszólalását, írásban tett megnyilvánulását bevonta az értékelésbe, melyben a másodfokú bíróság iratszerűtlenséget nem talált. Kétségtelen, hogy az alapjaiban tényekre nézve is tagadó I. és VII. r. vádlotti védekezéssel szemben a többi vádlott lényeges tényadatokra komoly, feltáró, a vádiratot erősítő nyilatkozatokat tett. Az egyes gazdasági eseményekre, konkrét körülményekre, a vádlott társakra is – így az I. és a VII.r. vádlottakat érintően is – terhelő vallomásokról van szó, melyeket pontosan értelmezett az elsőfokú bíróság. E körben meghatározó Terhelt3 III. r. vádlott és Terhelt2 szerepe és vallomásai, melyek belülről mutatták a tényleges eseményeket és a tényállásban rögzítetteket alapjaiban igazolták le. Ugyanebbe az irányba mutatott IV., V. és VI. r. vádlottak vallomása is, azaz cáfolták kijelentéseikkel az I. r. vádlott védekezését, egyúttal a közös tényállási részekben egymás állításait erősítették, támasztották alá. Az elsőfokú bíróság a belső és egymáshoz viszonyított ellentmondásokat is alaposan feltárta és bevonta értékelésébe, ugyanakkor megállapíthatóan közös jellemzője volt ezeknek a vallomásoknak, hogy a vádlottak saját felelősségüket igyekeztek kisebbiteni és egymásra hárítani. A vallomásokról ezzel együtt megállapítható, hogy az adott tényekre nézve viszont illeszthetők egymáshoz, az egyes vallomásrészek összhangot mutatóak. Terhelt3 III. r. vádlott és Terhelt2 vallomásaiban a felelősséget egymásra próbálták hárítani, de ezzel együtt összerakható módon feltárták az e körben történeteket is.

[41] Az elsőfokú bíróság az értékelést folyamatosan kiterjesztette a további, az ítéletben pontosan rögzített személyi bizonyítékokra, mint ahogy a releváns és a konkrét tényállási részre vonatkozóan az okirati bizonyítékokra is. E körbe tartozik az adóhatósági eljárásban keletkezett iratanyag is, hisz ez is része a bünyügyi iratoknak. A törvényszék minden szinten külön és folyamatos összehasonlításban elemezte és vezette vissza a vádlotti vallomások értékeléséig ezen további bizonyítékokat is. Az elfogadott tanúvallomások és ehhez kapcsolható okirati bizonyítékok konkrétan beazonosítható tényállásrészekre vonatkoztak, az ügyben nyilatkozni tudó tanúk más-más eseményekhez kötődtek, legyen az árubeszerzés, kereskedelmi tranzakció, árumozgás, szállítás, fuvarozás, tárolás, partnercéggként áruvásárló, de ezek a nyilatkozatok lényeges részleteiben leigazolták az ítéleti megállapításokat. Ugyanígy értékelhetők a lefoglalások útján beszerzett tárgyi bizonyítékok is, amelyek ugyancsak a tényállás helyességét támasztják alá és alapvetően cáfolják az I. r. vádlott védekezését. Ezekre az adathordozókra, illetve adatokra az eljárásban a bizonyítás keretében kiterjedt a szakértői bizonyítást is.

[42] Az elsőfokú bíróság VII. r. vádlott vonatkozásában kiemelten elemezte a védekezését cáfoló bizonyítékokat, mely mérlegelése alappal nem támadható. Értékelte a VII. r. vádlott lényeges körülményekre valóban ellentmondó vallomását, a vádlott-társi

nyilatkozatokat a könyvviteli szempontból szakmailag levonható következtetéseket, a VII. r. vádlott rendelkezésére álló iratokból, bizonylatokból, a számlatömbökhöz kapcsolódó ellentmondásokat, a NAV vizsgálathoz kapcsolódó adatokat, a szakértő megállapításait, EKAER adatok és a számlák eltérésének tényét.

[43] Nem helytálló az a védelmi hivatkozás, hogy kizárólag a lehallgatási anyag képezi egyedül a VII. r. vádlottra nézve terhelő adatsort, hiszen a hangfelvételek önmagukban egyik vádlott esetében sem alkalmasak büntetőjogi felelősség eldöntésére, ahogy a többi bizonyíték sem, ezeket is a többi adattal együtt kell értékelni. A hanganyagokban, [158] az I.r. vádlottal történt beszélgetésben utalás történik ugyanakkor a 2015. évre mellyel kapcsolatban a VII.r. vádlott nem fogalmaz úgy, hogy ne tudná miről van szó. Az, hogy fordítva írta az I.r. vádlott a számlát nem okozott különösebb gondot a VII.r. vádlottnak, hanem a megoldást adta rá, annak ellenére, hogy nagy különbség van aközött, hogy az adott cég vásárol, vagy elad terméket. Nem lehet normál ügymeneteiben váltogatni aszerint, hogy eladok, vagy veszek. A VII.r. vádlott a Kft3 és a Kft1 könyvelőjeként látta, hogy az egyik cég mit számláz a másik felé, ezért fel kellett ismernie, hogy a beszerzés ténylegesen nem történt meg a Kft1 részéről. Helyesen utalt rá a törvényszék, hogy a számlák sorszámainak anomáliáját is fel kellett ismernie, ugyanúgy a készpénzfelvételeket, vagy a beszerzési ár alatti értékesítést, illetve, hogy mindkét cég mögött az I.r. vádlott áll. A VII.r. védőjének fellebbezési indokolásában az a hivatkozás sem lehet alapos, hogy a VII.r. vádlott igyekezett kihátrálni a megbízásból, mert könyvelőként vagy végzi ezt a tevékenységet, vagy felmondja, hiszen ez a lehetőség nyitva állt a VII.r. vádlott előtt, és ha valóban gyanús körülményeket észlelt ezt megtehetette volna.

[44] A szakértői könyvszakértő által készített szakértői anyagot az eljárásban résztvevők nem vitatták, azt a szóbeli kiegészítéssel együtt aggálytalannak ítélte a másodfokú bíróság is.

[45] Megállapíthatóan, a könyvszakértő a kompetenciáját nem lépte túl, jogkérdésekbe nem keveredett bele, így valamennyi megállapítására tényállás volt alapítható. Az 1.220.000,- Ft-ra vonatkozó bírói döntés ennek nem mond ellen, hiszen annak megállapítása tény és jogkérdés.

[46] Az I.r. vádlott fellebbezésének indokolásában ellentmondó nyilatkozatokat tett, egyrészt elismerte a bűncselekmények elkövetését, másrészt az elsőfokú bíróság eljárását kifogásolta, hogy védekezési joga sérült, harmadrészt a megállapított tényállást támadta, és a III.r. vádlott szavahihetőségét az ezzel kapcsolatos mérlegelést vitatta, valamint további tanúkihallgatásra tett indítványt. Ahogy fentebb megfogalmazásra került eljárási kifogásai alaptalanok, védekezési joga nem sérült, további bizonyítási eljárást az ítéltábla sem tartott indokoltnak.

A felementésre irányuló fellebbezések az elsőfokú bíróság mérlegelését támadták, a bizonyítékok újraértékelésére irányultak, de az elsőfokú bíróság mérlegelése, a másodfokú bíróság számára meg nem engedett felülértékelés nélkül nem támadható, ezek mentén a tényállást az ítéltábla nagyrészt megalapozottnak tartotta, így a további kérdésekben is irányadónak tekintette.

Azt a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontja szerint az iratok tartalma alapján az I. és III. r. vádlottra nézve, az előéleti adatok körében kell kiegészíteni akként, hogy Terhelt I. r. vádlott

vonatkozásában a személyi részben írt Bpk.942/2019/4. szám alatti ítélettel, mely a 3.Bpkf.44/2020/3. szám alatti határozattal emelkedett jogerőre – megállapított szabadságvesztés végrehajtását 2021. április 23-án félbeszakították tekintettel arra, hogy a Győri Törvényszék jelen ügyben hozott 153. szám alatti végzésével elrendelte I. r. vádlott letartóztatását, melyet így 2021. április 24. napján vettek fogvatba. Azóta a vádlott letartóztatását tölti. Terhelt4 IV. r. vádlott vonatkozásában kiegészíti a Győri Járásbíróság B.1055/2017/39. szám alatti ítéletére vonatkozó ismertetést azzal, hogy a Buda Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a 2021. február 10. napján kelt 8.F.1185/2020/11. szám alatti végzésével Terhelt4 elítéltet az 1 év 8 hónap tartamú szabadságvesztés vonatkozásában kizárta a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből. A végzést a Budapest Környéki Törvényszék a 2021. március 30. napján kelt 1.Bpkf.340/2021/2. szám alatti végzésével helybenhagyta. Jelenleg a vádlott a Győri Járásbíróság B.59/2020/24.szám alatti ítéletével kiszabott 90 napi elzárást tölti. A becsatolt születi anyakönyvi kivonat alapján Terhelt3 III.r. vádlott személyi körülményei közt rögzíti, hogy 2022. augusztus 9. napján megszületett 2. gyermeke.

[47] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ítéltábla továbbá azzal helyesbíti, hogy az ítélet 19. oldalán bemutatott ábra a számlázási láncolatot rögzíti, nem tényleges árumozgást és az alapján történő számlázást.

[48] A tényállás [64] pontjából a konspiratív, a [73] [82] [83] [97] pontból a „bűnszervezet keretében” szövegrész és a [86] bekezdést mellőzi, ezek jogi következtetések megállapítását jelentik, amely a később ismertetettek miatt alappal nem is állapíthatók meg.

[49] A tényállásból okszerűen vont következtetést az elsőfokú bíróság a vádlottak bűnösségére. Helyes a cselekmények megnevezése, jogi minősítése is.

[50] A minősítés nem támadható sikerrel, a költségvetést, a gazdálkodást és a közbizalmat sértő bűncselekmények valamennyi szükséges törvényi tényállási elemét a vádlottak a leírt magatartásukkal kimerítették.

[51] Azon védekezés, melyet a III.r. vádlott védője is előterjesztett, miszerint a III.r. vádlott tudata nem fogta át azt, hogy a költségvetésnek kárt fog okozni nem foghat helyt, hiszen abból, hogy cégvezetői pozícióját az I. r. vádlott gyakorolta, továbbá, hogy ez más cégek tekintetében is megvalósult a közreműködésével, valamint az elektronikus levelek elolvasásával, a számlák megírásával alapvetően tudnia kellett, hogy ezen cselekményeinek adóvonzatai is vannak. A III.r. vádlottnak a Kft2 Kft. alapításával kapcsolatos közreműködése kapcsán ugyancsak helytállóan vont következtetést az elsőfokú bíróság III.r. vádlott tudattartalmára. A III.r. védőjének hivatkozásával szemben ugyanis az alapító okirat nem csak attól vált hamissá, hogy tartalmában nem a valóságos körülményeket takarta, valótlanágát adta önmagában már az a tény is, hogy Terhelt5 szerepelt azon, mint cégalapító. Terhelt3 III.r. vádlott pedig éppen abból a célból vonta be V.r. vádlottat az ügyletbe, hogy nevét adja a céghez, amelyet a későbbiekben a bejegyzett ügyvezető helyett ténylegesen I.r. vádlott irányít. Ilyen szempontból nem bír relevanciával az sem, hogy esetlegesen- bár a tények mást mutattak- V.r. vádlott komolyan gondolta a cégalapítást.

[52] A cégvezetéshez kapcsolódó okiratok kiállításában, a cégiratok vezetésében ugyancsak megállapítható valamennyi papíron cégvezetőként megnevezett vádlott felelőssége, miután tudatában voltak annak, hogy az okiratok nem a valós viszonyokat tartalmazzák.

[53] A VII.r. vádlott védőjének a számlázási láncolattal kapcsolatos érvelése ugyancsak nem foghatott helyt. Annyi a rendelkezésre álló bizonyítékokból egyértelműen megállapítható volt, hogy VII.r. vádlott tisztában volt, tisztában kellett, hogy legyen azzal, hogy miután a Kft3-t ténylegesen Terhelt1 I.r.vádlott irányítja, s a többi - hiányzó, közvetítő cégek nevében kiállított - számláról is vele egyeztetett, így ez utóbbi cégeknek tényleges szerepe a gazdasági eseményekben nincs, nem az Áfa törvény szerinti értékesítési láncolatról van szó, azok közbeiktatására a Kft3 adóelkerülése érdekében van szükség.

[54] A bünszervezet megállapításával kapcsolatban azonban az ítéltábla sem az elsőfokú bírósággal, sem az ügyészséggel nem értett egyet. A bünszervezet, mint bűnelkövetési forma, konkrét tárgyi, alanyi tényezőkre épül, de megítélése alapjaiban jogkérdés, ezt támasztja alá a kialakult joggyakorlat is. Az elsőfokú bíróság e körben az összes releváns jogi megközelítéssel foglalkozott, kitérve az 2019. évi július 10-i törvénymódosításra is, viszont e kérdésben elfoglalt álláspontjával szemben az ítéltábla a vádat képviselő főügyészséggel és a fellebbviteli főügyészséggel értett egyet. Ahogy arra a főügyészség a fellebbezésben rámutatott, a bünszervezet elkövetéskori és a módosítás folytán jelenleg is hatályos fogalom és kritérium rendszere lényegében megfeleltethető egymásnak.

[55] Az elkövetéskor hatályos Btk. a bünszervezet fogalmát akként írta le, hogy az három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

[56] E rendelkezést módosította a 2019. évi LXVI. tv. 107.§-a 2019. július 10-i hatállyal, ezt a szabályozást tartalmazza a jelenleg hatályos Btk. is. E szerint a bünszervezet: legalább három személyből álló, hosszabb időre, hierarchikusan szervezett, konspiratíván működő csoport, melynek célja öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

[57] A két fogalmat összevetve a bünszervezet változatlan ismérvei a három vagy több személy, akik közt a személyes ismeretség nem követelmény /BH2016.234./. E három vagy több személy lehet a cselekmény tettese, részese is, köztük azonban el kell különülnie az irányító és végrehajtó szerepköröknek. Változatlan ismerv a hosszabb időre szervezettség is, amely a szükséges elkövetési időnél hosszabb időt feltételez, a joggyakorlatnak megfelelően kb. 6 hónap, vagy annál hosszabb időszak, ezzel együtt egyetlen alkalomszerű közreműködés is megalapozhatja az elkövetést /4/2005. BJE/. Végül nem változott a meghatározás a bünszervezet célját tekintve sem, mely esetében nem feltétel a bűncselekmény tényleges megvalósulása, a célzatot egyik meghatározás sem állítja feltételként, és azt sem, hogy az elkövető tisztában legyen a büntetési tétellel, csupán annyit kíván meg, hogy az elkövető tudata átfogja, hogy a szervezet célja súlyos bűncselekmények elkövetése.

[58] A bűnszervezet új fogalmi ismérvei a hierarchia és a konspiratív működés. A hierarchia ez esetben többélt feltételez a bűnszövetséghez megkívánt szervezethez, alafőle rendeltségi viszony jellemzi, a döntési és végrehajtási szintek elkülönültsége egyértelmű és a tevékenység a feladatok megosztásán alapul. A korábbi összehangoltság helyett a jelenlegi szabályozás a konspiratív működést kívánja meg, amely abban nyilvánul meg, hogy a résztvevők a bűnszervezeten belüli bűnös tevékenység lelepleződésének megakadályozására törekednek, a szervezetet minden lehetséges eszközzel védeni kívánják a külső, de adott esetben a belső behatolásoktól is. Ez a konspiratív tevékenység ebből adódóan nagyobb szervezethez igényel, mint a bűnszövetség és óhatatlanul feltételezi a szervezeten belüli koordinációt, tervszerűséget is.

[59] Az Alaptörvény 28. cikke alapvető elvárásként rögzíti a bíróságok számára, hogy a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék. A jogszabály céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indoklását kell figyelembe venniük. Ez az elvárás tükröződik pl. az Alkotmánybíróság 25/2013. (X.4.), 3325/2012. (XI.12.), valamint a 3231/2014. (IX.22.) határozataiban, és a BH2022.228. számú, és a BH2021.186. számú eseti döntésekben is.

[60] A Btk. bűnszervezetre vonatkozó szakaszát módosító 2019. évi LXVI. törvény indoklásában rögzítésre került, hogy „a bűnszervezet akkor hatályos fogalma 2002. április 1. napja óta van hatályban, így több eseti döntés, elvi döntés és jogegységi határozat is érintette az értelmezését. A Legfelsőbb Bíróság 4/2005. számú büntető jogegységi határozata a joggyakorlat egységesítése érdekében értelmezte a bűnszervezet fogalmának elemeit, így kiemelve azt, hogy a bűnszervezet hierarchikus jellegének nincsen jelentősége, az összehangolt működés pedig csak a cselekvő személyek egymást erősítő hatásában nyilvánul meg. A BH 2016.9.234. számon közzétett eseti döntésében a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a hierarchikus kapcsolat 2002. április 1. óta nem feltétele a bűnszervezet megállapíthatóságának. A bűnszervezeti formában történő elkövetés megállapításához a jelenlegi egyszerűsítő gyakorlat szerint elegendő, hogy három személy legalább kettő, legalább ötévi szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt követ el, már fél-egy éves időtávon. Az ítélezési gyakorlat szerint ezzel kimeríthetik a bűnszervezet hatályos fogalmának azon fogalmi összetevőit, hogy legalább három személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport jöjjön létre.

[61] A fentiekben ismertetett joggyakorlat törvényrontó, ugyanis nem tükrözi vissza a jogalkotó szándékát a szervezett bűnelkövetői alakzatok közötti különbségtétel tekintetében, így a módosítás szükségessé vált. Az elkövetők közötti olyan szervezett elkövetésre, amely több bűncselekmény elkövetésére irányul, de a szervezett bűnözésre jellemző alá-főle rendeltségi viszonyt, munkamegosztást, konspiratív kapcsolatrendszert nem tartalmaz, a hatályos törvény a bűnszövetség fogalmát rendelné alkalmazni. A bűnszövetségben történő bűnelkövetés, mint minősítő körülmény a különös részi tényállásoknál megjelenik, súlyosabb büntetési tételt rendelve, ugyanakkor teljeskörűen meghagyva a bírói büntetéskiszabás teljes eszköztárát. A jelenlegi joggyakorlatnak a nem kívánt hatása, hogy a bűnszervezet és a bűnszövetség fogalma között nem tesz tartalmi különbséget és a bűnszervezet jogkövetkezményeit alkalmazza azon esetekre is, amelyek a jogalkotó szándéka szerint a bűnszövetségben elkövetett bűncselekményként lennének büntetendőek, egyúttal a bűnszövetség fogalmát kiüresítve.

[62] A jelen módosítás célja, hogy reagálva a jelenlegi, nem megfelelő joggyakorlatra, élesebben határolja el a bűnszervezet fogalmát a bűnszövetség fogalmától, egyúttal támpontot adjon a jogalkalmazás számára a bűnszervezetben történő elkövetés megállapíthatósága tekintetében. Ezért a hatályos meghatározás kiegészül a hierarchia és a konspiráció fogalmi elemeivel:

A bűnszervezet akkor állapítható meg, ha a szervezettség a hosszabb időtávon túlmenően a hierarchia jegyeit is mutatja. A hierarchikus szervezeti felépítés azt jelenti, hogy az elkövetők alá-fölérendeltségi viszonyban vannak, az egyes „döntési szintek” elkülöníthetőek egymástól, tehát a szervezeti felépítésnek vertikális jellege van. A hierarchiában lévő személyek együttműködése a feladatok megosztásán alapul. E két tartalmi feltétel együttes megvalósítása minőségi többletet jelent a bűnszövetség szervezettségi szintjéhez képest.

[63] A módosítás a csoport működése tekintetében a korábban használt összehangoltságot, mint fogalmi elemet felcseréli a konspiratív működési jellegre. Az összehangoltság szintén minőségi többletet kívánt érzékeltetni a bűnszövetség szervezettségéhez képest.”

[64] A tényállásban írt, vádlottak által megvalósított költségvetési csalást, ezt a konkrét elkövetési módot nehéz teljesíteni a tényállásból következő szintű felkészülés, egyeztetés, a beszámlázás, cégek biztosítása a belföldiesítés érdekében, ehhez vállalkozó, mindehhez haszonszerzés okán a nevüket adó strómanok beállítása nélkül. A bonyolítás igényli a folyamatos kapcsolatot, a műveletek egyeztetését, azaz mindazt, ami a tényállásban rögzítésre került. Több, ennél nagyobb volumenű áfaelkerülést célzó költségvetési csalás volt az ítéltábla előtt, legalábbis öt megyére kitekintve, ehhez képest a bűnszervezethez megkívánt többlet tényállást a másodfokú bíróság nem látta megvalósultnak, legalábbis ítéleti bizonyossággal nem.

[65] Az a hierarchikus viszony, amely a bűnszervezet megállapításához szükséges nem állapítható meg, mert az egyes szinteken nem volt döntési helyzet, ahogy az elsőfokú bíróság tényállásában [58] helyesen írta egy személyben az I.r. vádlott volt az irányító, mindenről ő döntött, így nem voltak döntési szintek. Ennek hiányát és a szervezetlenséget mutatja, hogy az I.r. vádlott nélkül, fogvatartása után a szervezeti működés összeomlott. A bűnszervezetben való szervezettséget mutatja az is, hogy annak tagjai az adott tevékenységet az abból származó haszonból való részesedés érdekében fejtik ki, ez a működtetés mozgatórugója is. Jelen ügyben a tényállás szerint Terhelt4 a tevékenységéért alkalmanként 5.000 Ft-ot kapott, összesen 55.000 Ft kimutatható haszna keletkezett ez által. Terhelt5 két alkalommal részesült 100.000-100.000 Ft-ban, majd a cégalapításért kapott 30.000 Ft-ot. Terhelt6 esetében az összeg nem ismert, de nyilvánvalóan a vádlott-társakéhoz hasonló, míg Terhelt7 a két cég könyveléséért 30.000, illetve 50.000 Ft-ot vett át, a későbbiekben juttatásban nem részesült. Ezek az egyes vádlottaknál lecsapódó összegek a mintegy 160 millió Ft-os adóhiányhoz képest elenyészőek, messze állnak attól, amilyenben egy súlyosabb megítélésű bűncselekmények elkövetésére, ezáltal komoly anyagi hasznot realizáló, magas szervezettséggel bíró társaság tagjai adott esetben részesülnek.

[66] Az ítéltábla azt nem vitatja, hogy ez az ügy is mutat bűnszervezetre utaló jegyeket, és az I. r. vádlott szerepére, konkrét cselekvőségére ezek megállapíthatók lennének,

de egyszemélyi bünszervezet nincs, és a vitán felül álló magasszintű szervezettség adott, de ez bizonyítottan a bünszövetség megállapítására alkalmas, amely viszont kiterjed a IV. és V. r. vádlottakra is.

Lényeges érvet jelent az is, hogy a kérdés eldöntésénél a törvényes vád adta kereteken túlterjeszkedni nem lehet. Az elsőfokú bíróság az elhatárolás kérdésébe beépített több irányból olyan adatot, közösségi cégkapcsolatokat, tárgyi-személyi összefüggéseket, összefonódásokat az I. r. vádlottal kapcsolatban, ami nem tárgya ennek az eljárásnak, amiatt más büntetőeljárásban van folyamatban, (nyilvánvalóan abban nyerhetnek értékelést a jelen ítélet [213] bekezdésében is hivatkozott házkutatás alkalmával lefoglalt, komolyabb konspiratív tevékenységre utaló hamis személyi okmányok és egyéb tárgyak) tehát erre jogi értékelést alapozni nem lehet. Ez az ügy a hasonló ügyekben megfigyelt elemekből áll össze, kevés szereplős, az elkövetési módszer egyszerű felépítésű, a céghálózat három beszámlázó – hiányzó céget jelent – a közösségi beszerzés nem lekövetett, pótolni a már említett utalásokkal nem lehet. Nincs további közvetítői rendszer, nincs klasszikus számlázási kör, több határon átnyúló számlázási láncolat, az áru átláthatatlan utaztatása, hisz mind ehhez kiépített bünszervezetre lenne szükség, ami az ítéltábla megítélése szerint jelen ügyben hiányzik. Fenntartva, hogy ezt a rendszert átlátta és a két vádlott-társ igénybevételeivel működtetni is tudta Terhelt1 terhelt, de meghatározóan nem avatta be a társait a tényleges folyamatba, kifejezetten elhallgatott előlük adatokat, ami tudattartalom oldaláról is erősen gyengíti a vádlottak bünszervezetben történő elkövetésének bizonyítottságát. Ezért az ítéltábla Terhelt1 I.r., Terhelt3 III.r. és Terhelt7 VII.r. vádlottak vonatkozásában mellőzte a bünszervezet kimondását, és nem látta megállapíthatónak a többi vádlott terhére sem.

[67] Terhükre azonban a Btk. 459.§ (1) bekezdés 2. pontja szerinti bünszövetség megállapítható, de ez minősítésbeli változást nem jelent, mert az üzletszerűséget az elsőfokú bíróság értékelte a vádlottak terhére és a költségvetési csalás törvényi tényállásában az üzletszerű és bünszövetségben való elkövetés ugyanazon minősítő körülményként került megfogalmazásra.

[68] Ehhez kapcsolódóan az időbeli hatály a főszabályhoz igazodik, valamennyi vádlottnál az elkövetéskori Btk. alkalmazandó.

[69] A büntetéskiszabás körében az elsőfokú bíróság részletesen, alaposan indokolta a büntetéskiszabási szempontokat. Az enyhítő körülmények körét az ítéltábla Terhelt3 III.r. vádlott esetében azzal egészíti ki, hogy immár két kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik. Terhelt1 I.r. vádlott esetében a minősítéshez képest is tévesen hivatkozott a törvényszék a bűnsegédi elkövetői alakzatra, mint enyhítő körülményre. Az I.r. vádlott részesi, felbujtói magatartást valósított meg, ugyanakkor ez semmiképpen nem értékelhető javára, hiszen ő volt az egész eseménysor meghatározó szereplője, irányítója, ő volt az, akinek a felvetésére, kezdeményezésére a vádlott-társai másokat is bevontak a bűncselekménybe, és akinél az adó meg nem fizetése folytán lecsapódó haszon túlnyomó része jelentkezett. A bünszervezettel járó kétszeres emelés okán indokolt lett volna úgy az ő, mint III.r. vádlott büntetésének is a felemelése, ekként az ügyészi, súlyosítást célzó fellebbezések nem voltak alap nélküliek. Miután a bünszervezet megállapítására a másodfokú eljárásban nem került sor, I-III. és IV.r. vádlottak esetében - a terhükre rótt legsúlyosabb bűncselekmény 5-10 éves büntetési tételére figyelemmel a halmazati szabályok alapján - 5-15 év szabadságvesztés szabható ki, melynek középmértéke 10 év. Terhelt1 I.r. vádlott vonatkozásában előélete alapján, tekintettel arra, hogy visszaesői minősége mellett a közbizalom elleni bűncselekményben különös visszaeső

is, jelen eljárásban elbírált bűncselekményeit két végrehajtandó szabadságvesztésre ítélese után, a végrehajtás megkezdése előtt, illetve feltételes szabadság próbaideje alatt követte el, az elsőfokú bíróság által kiszabott, a középértéket el nem érő 8 év tartamú büntetés eltúlzottnak egyáltalán nem mondható, tartamában messzemenően révényre jutott az eljárás igen jelentős elhúzódása, mely sérti az Európai Unió alapelveiben, alapvető emberi jogokban, /Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkely/ illetve a Magyarország Alaptörvényének XXVIII. cikkében meghatározott ésszerű határidőn belüli elbírálás követelményét, melyet nyomatékos enyhítő körülményként kell értékelni nemcsak I. r., hanem a többi vádlott vonatkozásában is. Ez utóbbi elvárást tükrözi a Be. 562.§ /4/ bekezdése is, amely előírja, hogy rövidített indoklás esetén is szerepelnie kell abban az erre való utalásnak, amennyiben a bíróság az időmúlást enyhítő körülményként vette figyelembe. Terhelt3 III.r., Terhelt4 IV.r. és Terhelt5 V.r. vádlott esetében az adott büntetések kiszabására eleve enyhítő szakasz alkalmazásával került sor. Büntetéseik, ideértve Terhelt6 VI.r. vádlottat is tetterányosak, és megfelelően igazodnak egymáshoz és I.r. vádlott büntetéséhez is, az ítélet belső aránytalanságát eredményezte volna bármelyikük büntetésének megváltoztatása, ezért az ítéltábla sem a súlyosítást, sem az enyhítést célzó fellebbezéseknek nem adott helyt.

[70] Terhelt7 VII.r. vádlott esetében úgy ítélte meg, hogy a vele szemben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartama eltúlzott. Kétségtelen, hogy mint könyvelő meghatározó szerepe volt a cselekményekben, konkrét cselekvősége folytán a tárgyi súly esetében nagyobb, mint IV-VI.r. vádlottaké, ugyanakkor eddigi kifogástalan életvezetése, büntetlen előélete, megromlott egészségi állapota és a további mellette szóló enyhítő körülmények az ítéltábla megítélése szerint nem indokolják az elsőfokon kiszabott büntetést, ezért a szabadságvesztés tartamát a másodfokú bíróság 2 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát pedig 3 évre mérsékelte. Ez a tartamú büntetés immár kellő arányosságot mutat Terhelt3 III.r. és Terhelt1 I.r. vádlott büntetésével is.

[71] Terhelt3 III.r. és Terhelt7 VII.r. vádlott esetében a bünszervezetbeni minősülésre tekintettel a Btk. 37.§ b) pont bb) alpontja szerint a szabadságvesztést fegyházban kellett volna végrehajtani. Ehhez képest az elsőfokú bíróság a börtönfokozatot a Btk. 35.§ (2) bekezdésének alkalmazásával határozta meg mindkettejük esetében. Tekintve, azonban, hogy a bünszervezet megállapítását az ítéltábla mellőzte, a szabadságvesztés végrehajtási fokozata esetükben és VII.r. vádlott vonatkozásában is a Btk. 37.§ (2) bekezdés a) pontján alapszik. A szabadságvesztésből III. és VII.r. vádlott a Btk. 38.§ (2) bekezdés a) pontja szerint a kétharmad rész kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

[72] Törvényesen került sor III., V., VI. és VII.r. vádlottak esetében a pénzbüntetés és gazdálkodószervezetek vezetése, illetve VII.r. vádlott vonatkozásában a könyvelői foglalkozástól eltiltás alkalmazására is. Azok mértéke, illetve tartama valamennyi vádlott esetében megfelelő és arányos, így azok megváltoztatását sem látta indokoltnak a másodfokú bíróság.

[73] Az Alkotmánybíróság 8/2015. (IV.17.) AB határozatában kimondta, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes mentesítés lehetőségét és erről az ítéletben rendelkezzen. Az elsőfokú bíróság az ítéletben az AB határozattól eltérően ugyan külön nem indokolta, hogy miért nem látta indokoltnak Terhelt5 V.r. és Terhelt6 VI.r. vádlottakat előzetes mentesítésben való részesítését, nemleges

döntése azonban nem kifogásolható. A vádlottak mellett olyan körülmények nem voltak feltárhatók, melyek a Btk. 102.§ (1) bekezdése szerint, az előzetes mentesítéshez támasztott követelmény, az arra való érdemesség megítélésére adtak volna alapot. A cselekmények jellege, bűnösségük foka, személyiségük nem hordoz olyan külön méltányolandó és méltányolható tényezőket, elemeket, amelyek e kedvezmény megadását lehetővé tennék esetükben.

[74] A Btk. 38. § (4) bekezdés d) pontja alapján a Terhelt I. r. vádlott kizárt a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből, hiszen korábbi végrehajtandó szabadságvesztésre ítélése után, annak befejezése előtt követte el jelen eljárásban elbírált cselekményeit.

[75] Az elsőfokú bíróság megállapította a tényállásban a vagyoni hátrány mértékét és azt is, hogy III. IV. és V.r. vádlott mennyiben gazdagodott a bűncselekmény elkövetése révén. Ezen utóbbi vádlottakkal szemben a törvénynek megfelelően alkalmazott vagyoneklobzást, elmaradt ugyanakkor ezen intézkedés szükségességének, feltételeinek vizsgálata az I.r. vádlott esetében. Tekintettel arra, hogy ellenkező adat nem szól ellene, le kellett volna vonnia annak jogi következményét is, hogy a meg nem fizetett adó további jelentős részével Terhelt I.r. vádlott gazdagodott. Helytálló tehát a fellebbviteli főügyészség indítványa a tényállás alapján a nála jelentkező, bűncselekményből származó pénzben kifejezett gazdagodás Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja szerinti elvonására. Ennek megfelelően rendelkezett az ítéltábla az I.r. vádlott vonatkozásában is a vagyoneklobzásról.

[76] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvényes rendelkezéseket a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[77] Az I. r. vádlottnál a kihirdetéstől előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása, a Btk. 92.§-án alapul, míg I., IV., V. és VI. r. vádlottak esetében a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség kötelezés a Be. 613.§-a és 574.§-a alapján történt.

Győr, 2022. október 19.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára sk.
előadó bíró

Dr. Élő András sk.
bíró

Z á r a d é k :

Ez az ítélet és a Győri Törvényszék 2021. június 08. napján kelt B.282/2018/165. számú ítéletének meg nem változtatott része a mai napon jogerőre emelkedett.

Győr, 2022. október 19.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke